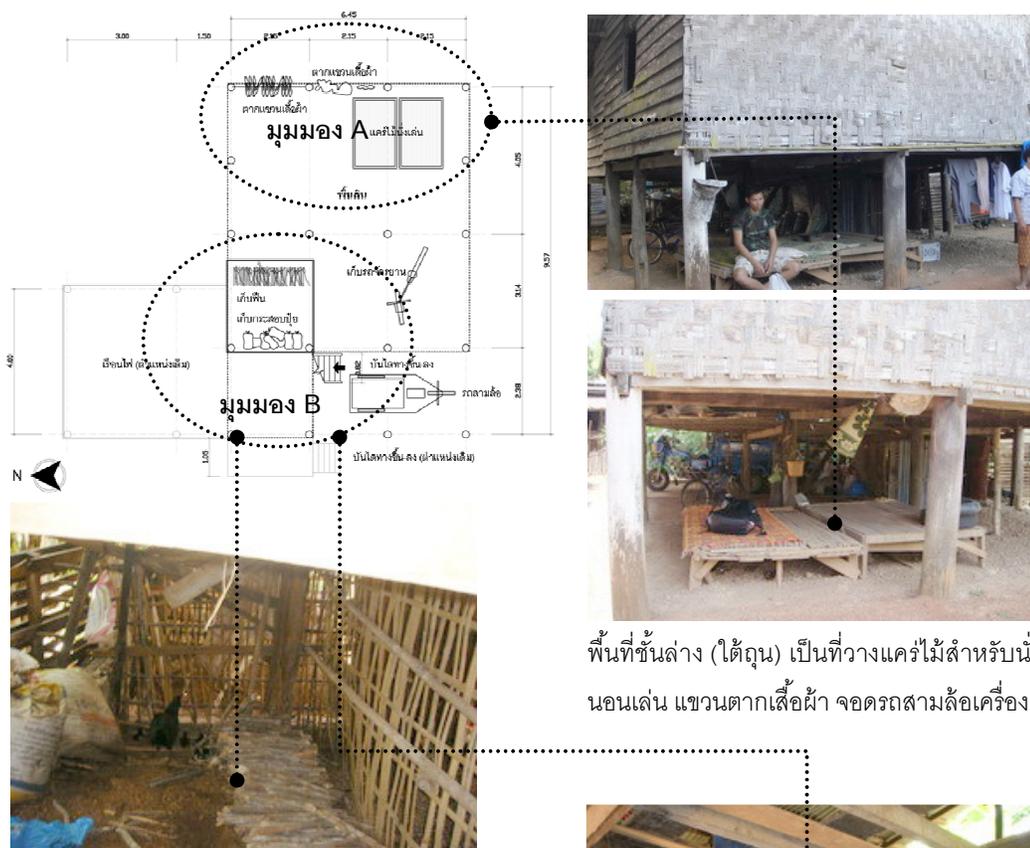

ภาพที่ 4.148
ลักษณะการใช้พื้นที่ชั้นล่าง

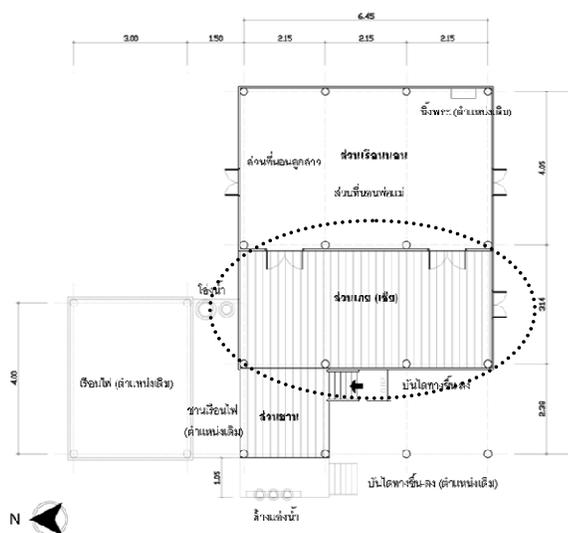
พื้นที่ชั้นล่าง (ใต้ถุน) เป็นที่วางแคร่ไม้สำหรับนั่งนอนเล่น แขนวนตากเสื้อผ้า จอดรถสามล้อเครื่อง

พื้นที่ชั้นล่าง (ใต้ถุน) กั้นพื้นที่บางส่วนเพื่อเก็บพื้นเก็บของ และขณะเดียวกันก็ใช้เป็นคอกไก่ด้วย

พื้นที่ชั้นล่าง (ใต้ถุน) โกล้บบันไดกองกระสอบใส่ของ ส่วน บันไดทางขึ้น (จันไดร) กว้าง 0.82 ม. จำนวน 5 ชั้นลูกตั้ง 0.27 ม. ลูกนอน 0.15 ม. ความหนา 2" ไม้จัก

หมายเหตุ: จากการถ่ายภาพโดยผู้ทำวิจัย (สำรวจเมื่อวันที่ 27 สิงหาคม 2552)

ภาพที่ 4.149
ลักษณะการใช้พื้นที่ชั้นบน ส่วนเกย (เขีย)

มุมมอง ส่วนเกย (เขีย)

พื้นที่ส่วนเกย (เขีย) ลักษณะมีผนัง 2 ด้าน อีกด้านโล่งมีราวระเบียง ปัจจุบันใช้เป็นพื้นที่เก็บของ ห้อนวนหาปลา

หมายเหตุ: จากการถ่ายภาพโดยผู้ทำวิจัย (สำรวจเมื่อวันที่ 27 สิงหาคม 2552)

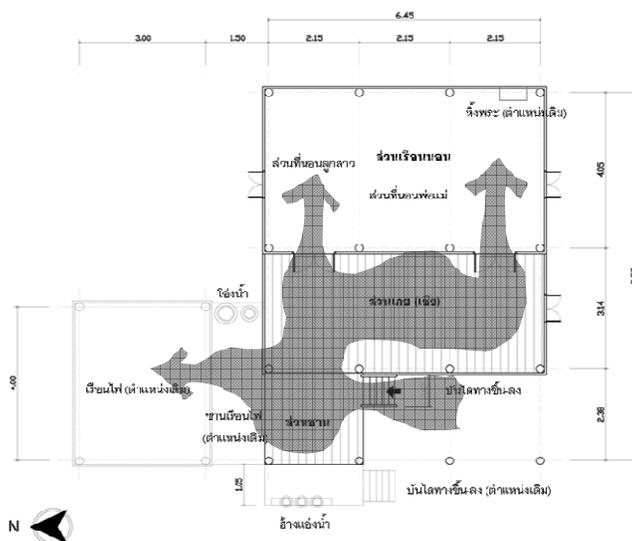
ชั้นบน ประกอบไปด้วย

- ส่วนชาน เชื่อมต่อกับบันไดหลัก ปัจจุบันใช้วางเก็บของ ในอดีตมีส่วนฮ้านน้ำไว้ดื่มกิน
- ส่วนเกย (เขี้ยว) ปัจจุบันใช้เป็นพื้นที่เก็บของ เฟอร์นิเจอร์และอุปกรณ์ประกอบด้วย ตากห้อยอวนหาปลา
- ส่วนเรือนนอน แต่เดิมใช้เป็นส่วนนอนของคนในครอบครัว และมีส่วนหิ้งพระ ปัจจุบันใช้เก็บของ ไม่มีการใช้งาน เฟอร์นิเจอร์และอุปกรณ์ประกอบด้วย ตู้เก็บของ กระจสบใส่ของต่างๆ และยังมีส่วนหิ้งพระ
- ส่วนเรือนไฟ ใช้เป็นพื้นที่ประกอบอาหาร เก็บอุปกรณ์และเครื่องปรุงที่ใช้ประกอบอาหาร ปัจจุบันได้รื้อส่วนเรือนไฟออกไป ตำแหน่ง ขนาด และลักษณะได้จากการสอบถามเจ้าของเรือน
- ส่วนชานเรือนไฟ เป็นที่ซักล้าง ตาก และทำความสะอาดอุปกรณ์ครัวเรือน ปัจจุบันได้รื้อส่วนชานเรือนไฟออกไป ตำแหน่ง ขนาด และลักษณะได้จากการสอบถามเจ้าของเรือน

4.9.3.2 ลักษณะการสัญจร

ภาพที่ 4.151

ลักษณะการสัญจร

หมายเหตุ: เขียนโดยผู้ทำวิจัย

4.9.4 ลักษณะเด่นทางสถาปัตยกรรมภายใน

ชั้นล่าง มีลักษณะโถง มีการเสาลอยแสดงถึงการต้อนรับแขก เพื่อนบ้านที่มาเยี่ยมเยือน มีระนาบปิด 2 ด้าน คือ พื้นดินกับเพดาน ส่วนเพดานโชว์โครงสร้าง คานไม้ ตงไม้ และพื้นไม้

ชั้นบน ประกอบด้วย

- ส่วนชาน เชื่อมต่อกับบันไดหลักขึ้น ลง ลักษณะโถง มีราวระบียง ระนาบปิดล้อมมี 2 ด้าน คือ พื้นไม้กับเพดานที่โชว์โครงสร้างหลังคา และโชว์เสาลอยแสดงถึงการต้อนรับแขกที่มาเยี่ยมเยือน

- ส่วนเกย (เขี่ย) ลักษณะโถง 2 ด้าน มีราวระบียง ระนาบปิดล้อมมี 4 ด้าน คือ ระนาบพื้นไม้ 1 ด้าน ระนาบผนังไม้ตีซ้อนเกล็ดมีหน้าต่างบานเปิด 1 ชุด 1 ด้าน ระนาบผนังไม้ตีซ้อนเกล็ดมีประตูบานเปิดคู่ 2 ชุด 1 ด้าน และระนาบเพดานที่โชว์โครงสร้างหลังคา 1 ด้าน เสาลอยแสดงถึงการต้อนรับแขกที่มาเยี่ยมเยือน

- ส่วนเรือนนอน มีระนาบปิดล้อม 6 ด้าน คือ ระนาบพื้นไม้ 1 ด้าน ระนาบผนังไม้ตีซ้อนเกล็ดแนวนอน โชว์โครงคร่าวไม้ (เช่นตั่ง) มีหน้าต่างไม้บานเปิดคู่ 1 ชุด จำนวน 2 ด้าน ระนาบผนังไม้ตีซ้อนเกล็ดแนวนอน โชว์โครงคร่าวไม้ (เช่นตั่ง) มีประตูบานเปิดคู่ 2 ชุด บริเวณด้านหน้าทางเข้าเรือนนอน 1 ด้าน ระนาบผนังไม้ไผ่สานขัดตะ โชว์โครงคร่าวไม้แนวตั้ง (เช่นตั่ง) บริเวณหัวนอน 1 ด้าน ระนาบเพดานโชว์โครงสร้างหลังคา 1 ด้าน จากระนาบปิดล้อม 6 ด้าน แสดงถึงความเป็นส่วนตัวของผู้อยู่อาศัย

- ส่วนเรือนไฟ มีระนาบปิดล้อม 6 ด้าน คือ ระนาบพื้นไม้ 1 ด้าน ระนาบผนัง 4 ด้าน และระนาบเพดานโชว์โครงสร้างหลังคา 1 ด้าน

- ส่วนชานเรือนไฟ มีระนาบปิดล้อม 3 ด้าน คือ ระนาบพื้นไม้ 1 ด้าน ระนาบผนังทางเข้าเรือนไฟ 1 ด้าน ระนาบเพดานโชว์โครงสร้างหลังคา 1 ด้าน

- บันได (งันไดร) ใช้ไม้จิก (ไม้เต็ง) กว้าง 0.82 ม. แม่บันไดขนาด 2"x5" ลูกตั้งขนาด 0.27 ม. ลูกนอนขนาด 0.15 ม. ความหนา 2" มีจำนวนขั้นบันได 5 ขั้น ไม่มีราวบันได ใช้หลังคาเดียวกับตัวเรือน

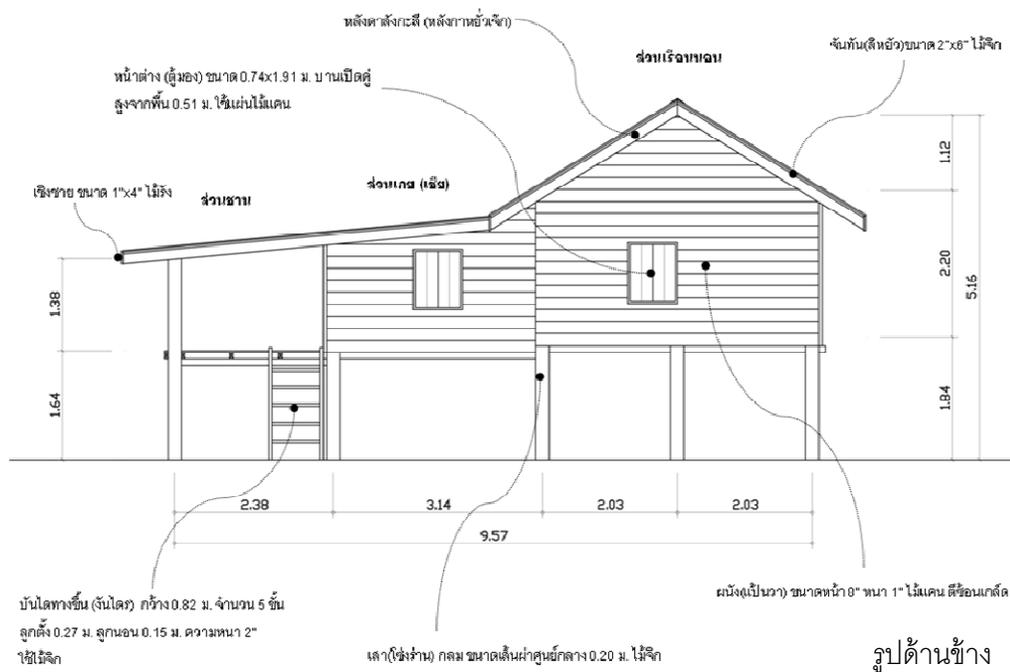
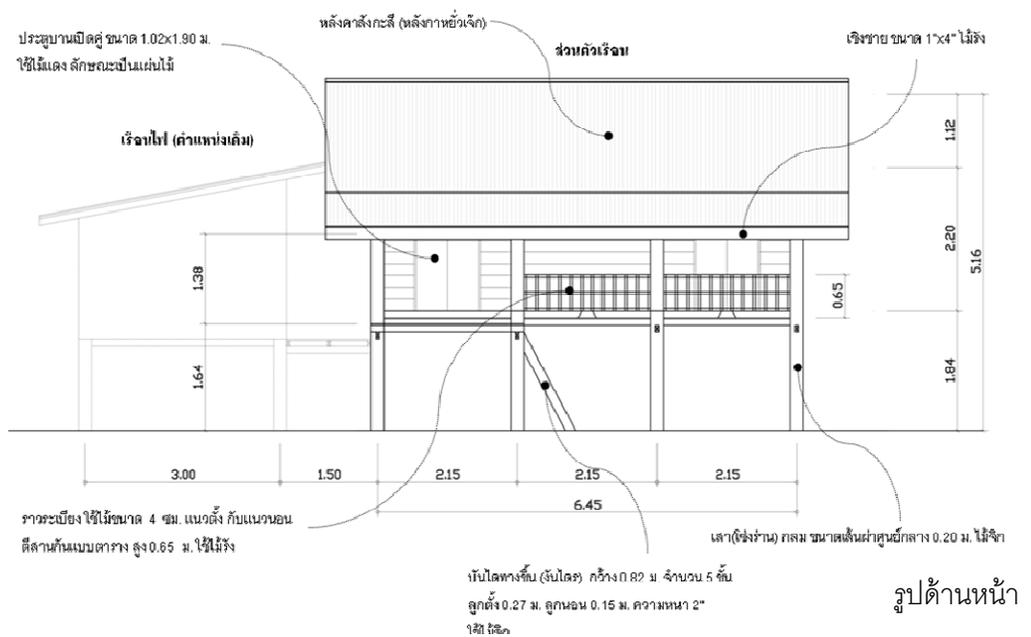
- โครงคร่าวผนัง ลักษณะวางแนวตั้ง (เซนตั้ง) ไม้จิก (ไม้เต็ง) ขนาด 1"x2"
- ผนัง (แป้นวา) ลักษณะไม้ตีซ้อนเกล็ดแนวนอน ไม้แคน ขนาด หน้าไม้ 7" - 8" (ประมาณ 18 - 20 ซม.) หนา 1" ส่วนผนังหัวนอนเป็นไม้ไผ่สานขัดแตะ
- ประตู (ประตูบอง) ลักษณะบานคู่เปิดออก ไม้แดง ขนาด 1.02x1.90 ม.
- หน้าต่าง (ตูบอง) ลักษณะบานคู่เปิดออก ไม้ประดู่ ขนาด 0.74x0.91 ม. ระดับความสูงจากพื้น 0.51 ม.

- อะเส ลักษณะสี่เหลี่ยมแนวตั้ง ไม้จิก (ไม้เต็ง) ขนาด 2"x4"
- ซื่อ (โวงไต้ย) ลักษณะสี่เหลี่ยมแนวตั้ง ไม้จิก (ไม้เต็ง) ขนาด 2"x6"
- ตั้ง ลักษณะสี่เหลี่ยมแนวตั้ง ไม้จิก (ไม้เต็ง) ขนาด 2"x6"
- ออกไก่ (ตะบ่าง) ลักษณะสี่เหลี่ยมแนวตั้งวางเดี่ยว ไม้จิก (ไม้เต็ง) ขนาด 2"x6"
- จันทัน (สียัว) ลักษณะสี่เหลี่ยมวางแนวตั้ง ไม้จิก (ไม้เต็ง) ขนาด 2"x6"
- แป ลักษณะสี่เหลี่ยมวางแนวนอน ไม้จิก (ไม้เต็ง) ขนาด 1"x2"
- เริงชาย (บันซ่าย) ลักษณะสี่เหลี่ยมแนวตั้ง ไม้เปื่อย ขนาด 1"x6"
- หลังคา (หลังกาหยั่วเจ๊ก) ตัวเรือนหลักทรงจั่ว ส่วนเกย (เขี่ย) และส่วนอื่นเป็นเพิง ใช้สังกะสี

- ช่องระบายอากาศหน้าเรือนนอน ลักษณะเป็นช่องโล่งระหว่างจันทันกับอะเส
- ราวระเบียง (พะนั๊ก) ลักษณะใช้ไม้แนวนอนตีทับแนวตั้งแบบตาราง ไม้ประดู่ ขนาดแนวนอน 2"x1" แนวตั้ง 2"x1" ราวจับ 3"x1" สูง 0.65 ม.

สรุป โครงสร้างและองค์ประกอบเรือนที่พบ เป็นไม้ทั้งหมด ยกเว้นส่วนหลังคาซึ่งใช้เป็นสังกะสี

ภาพที่ 4.153
รูปด้านหน้าและรูปด้านข้างเรือน

หมายเหตุ: เขียนโดยผู้ทำวิจัย

ภาพที่ 4.154
ลักษณะรูปด้านตัวเรือน

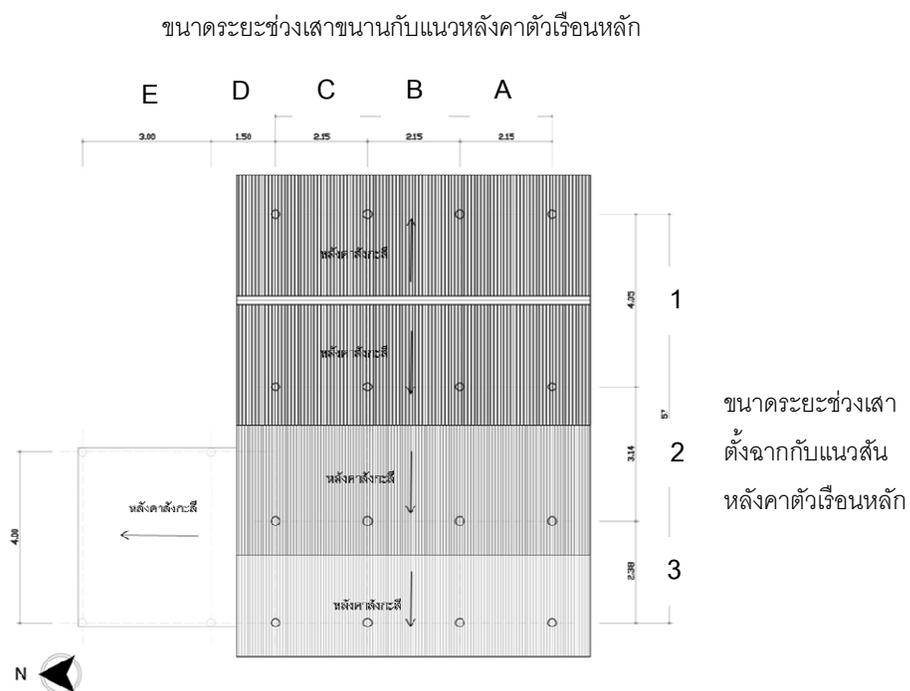

หมายเหตุ: จากการถ่ายภาพโดยผู้ทำวิจัย (สำรวจเมื่อวันที่ 27 สิงหาคม 2552)

4.9.6 ขนาดและสัดส่วนตัวเรือน

4.9.6.1 ขนาดระยะช่วงเสา

ภาพที่ 4.155
เกณฑ์ในการพิจารณาช่วงเสา

หมายเหตุ: เขียนโดยผู้ทำวิจัย

โดยมีเกณฑ์การแบ่งคือ ขนาดระยะช่วงเสาแนวขนานกับสันหลังคา และขนาดระยะช่วงเสาตั้งฉากกับแนวสันหลังคา

ขนาดระยะช่วงเสาแนวขนานกับสันหลังคา

ตัวเรือนหลัก ระยะ A เท่ากับ 2.15 ม. ระยะ B เท่ากับ 2.15 ม.

ระยะ C เท่ากับ 2.15 ม.

ส่วนต่อเติม ระยะ D เท่ากับ 1.50 ม. ระยะ E เท่ากับ 3.00 ม.

ขนาดระยะช่วงเสาแนวตั้งฉากกับแนวสันหลังคา

ตัวเรือนหลัก ระยะ 1 เท่ากับ 4.05 ม. ระยะ 2 เท่ากับ 3.14 ม.

ระยะ 3 เท่ากับ 2.38 ม.

4.9.6.2 ขนาดพื้นที่แต่ละส่วน

- ส่วนชาน ขนาดพื้นที่เท่ากับ 5.12 ตร.ม.
- ส่วนเกย (เขี่ย) ขนาดพื้นที่เท่ากับ 20.25 ตร.ม.
- ส่วนเรือนนอน ขนาดพื้นที่เท่ากับ 26.12 ตร.ม.
- ส่วนเรือนไฟ ขนาดพื้นที่เท่ากับ 12.00 ตร.ม.
- ส่วนชานเรือนไฟ ขนาดพื้นที่เท่ากับ 6.00 ตร.ม.
- พื้นที่ใช้สอยรวม 69.49 ตร.ม.

4.9.6.3 ระดับการยกพื้นที่ในส่วนต่าง ๆ ของเรือน

- ส่วนชาน กับ ส่วนเกย (เขี่ย) เท่ากับ 0.10 ม.
- ส่วนเกย (เขี่ย) กับ ส่วนเรือนนอน เท่ากับ 0.10 ม.

4.9.6.4 ระดับความสูงของเรือน

- ระดับจากพื้นดินถึงพื้นชั้นบน ความสูงเท่ากับ 1.84 ม.
- ระดับจากพื้นชั้นบนถึงช่อ ความสูงเท่ากับ 2.20 ม.
- ระดับจากช่อถึงหลังคา ความสูงเท่ากับ 1.12 ม.
- ความสูงรวม 5.16 ม.

4.9.7 การประดับตกแต่งส่วนผนังเรือน

4.9.7.1 ผนังหน้าเรือนนอน ผนังส่วนบนสุดติดรูปรัชกาลที่ 8 อยู่ตรงกลาง และต่ำลงมา
แขวนห้อยอวนจับปลา

4.9.7.2 ส่วนเรือนนอน ผนังหัวนอนติดตั้งหิ้งพระ ที่โครงคร่าวผนังแนวตั้ง (เซินตั้ง)

ภาพที่ 4.156
ลักษณะผนังด้านหน้าเรือนนอน

ติตรูปรัชกาลที่ 8 ผนังหน้าทางเข้าเรือน

ประตู (ประตูบอง) บานเปิดคู่ ขนาด 1.02x1.90 ม.
ใช้ไม้แดง ลักษณะเป็นแผ่นไม้

ผนัง (แป้นวา) ขนาดหน้า 8" หนา 1" ไม้แคน ตีซ้อนเกล็ด

หมายเหตุ: จากการถ่ายภาพโดยผู้ทำวิจัย (สำรวจเมื่อวันที่ 27 สิงหาคม 2552)

4.9.8 การใช้ประโยชน์จากโครงสร้างเรือน

4.9.8.1 ชั้นล่าง

- เสาคอนกรีต เป็นที่ผูกเชือกราวตากผ้า ห้อยของ ถังน้ำ
- คานพื้น ใช้เป็นที่เชือกราวตากผ้า

4.9.8.2 ชั้นบน

- เสาคอนกรีต ห้อยของ
- โครงคานค้ำผนัง ติดตั้งหิ้งพระ
- ฝ้า ใช้เป็นที่เก็บของ โคม

ภาพที่ 4.157

ลักษณะการใช้ประโยชน์จากโครงสร้างเรือน

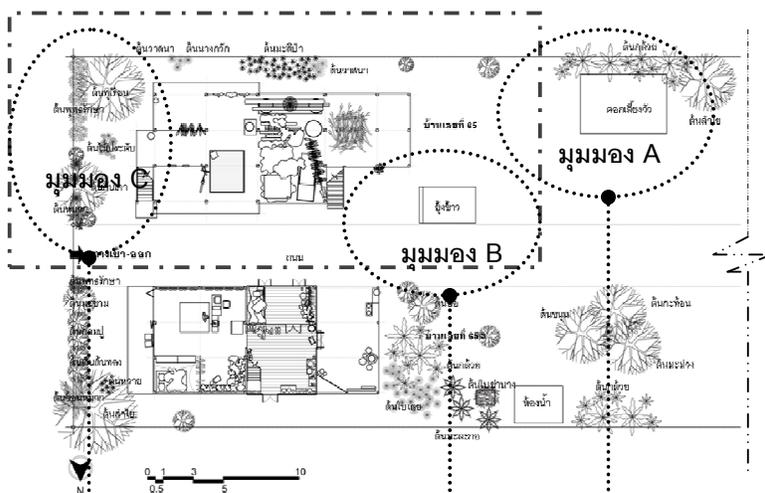

เสาคอนกรีต เป็นที่ผูกเชือกราวตากผ้า ห้อยของ ถังน้ำ คานพื้น ใช้เป็นที่เชือกราวตากผ้า

หมายเหตุ: จากการถ่ายภาพโดยผู้ทำวิจัย (สำรวจเมื่อวันที่ 27 สิงหาคม 2552)

ภาพที่ 4.159
ลักษณะการใช้พื้นที่รอบตัวเรือน

ด้านทิศเหนือ ปลูกต้นทุเรียน ต้นพุทธรักษา ต้นไม้ประดับ ต้นกันเภา ต้นหมาก นอกจากนั้นยังใช้เป็นทางเข้าออก

ด้านทิศตะวันตก ปลูกต้นน้อยหน่า ต้นมะนาว ใช้เป็นที่วางกองฟาง และยังเป็นตำแหน่งของคอกโค

ด้านทิศตะวันออกตก เป็นตำแหน่งของขี้ข้าว ซึ่งใกล้กับสวนเรือนไฟ

หมายเหตุ: จากการถ่ายภาพโดยผู้ทำวิจัย (สำรวจเมื่อวันที่ 27 สิงหาคม 2552)

สรุป ลักษณะการวางผังเรือนและการใช้พื้นที่รอบตัวเรือน

ลักษณะการวางตัวเรือนหันหน้าจั่วแนวทิศเหนือ - ใต้ ตัวอาคารอยู่ตรงกลางพื้นที่ ซึ่งหน้าตัวเรือนและทางเข้า - ออกอยู่ทางทิศตะวันออก พื้นที่รอบ ๆ ตัวเรือนใช้เป็นพื้นที่ต่าง ๆ ดังนี้

ทิศเหนือ มีถนนรูกวัง ติดเรือนข้าง ๆ (เจ้าของเดียวกัน)

ทิศใต้ ใช้เป็นพื้นที่ปลูกต้นมะลิป่า ต้นวาสนา ต้นนางกวัก ต้นทุเรียน

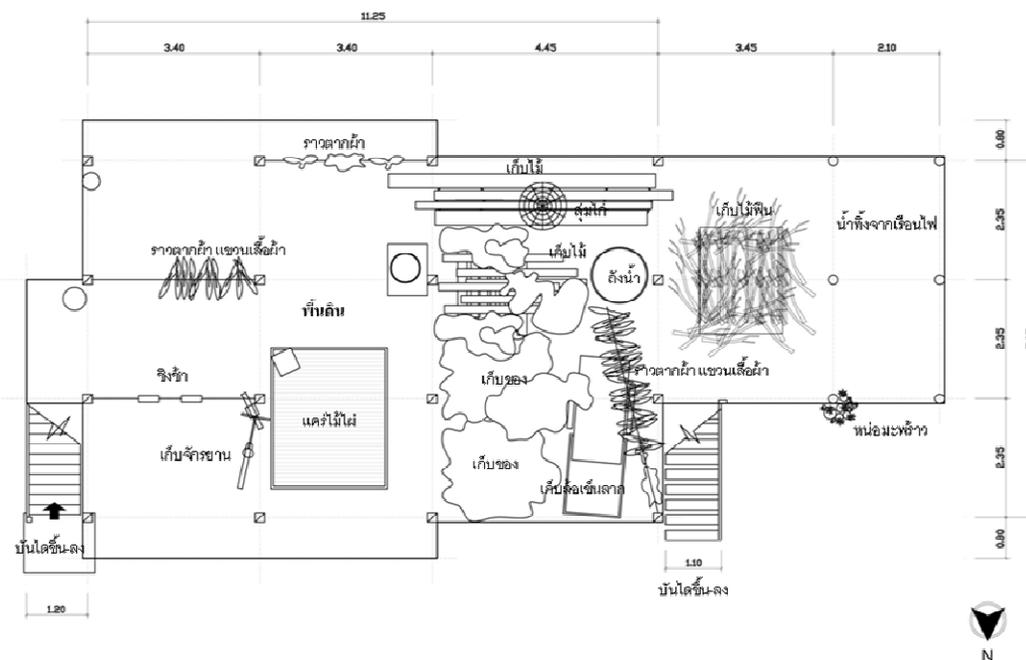
ทิศตะวันออก ใช้เป็นพื้นที่ทางเข้า - ออก ปลูกต้นพุทธรักษา ต้นไม้ประดับ ต้นกันเภา ต้นหมาก

ทิศตะวันตก ใช้เป็นพื้นที่ตำแหน่งยุงข้าว คอกเลี้ยงวัว กองฟาง ปลูกต้นกล้วย ต้นลำไย หนองน้ำ

4.10.2 การวางแปลนเรือน

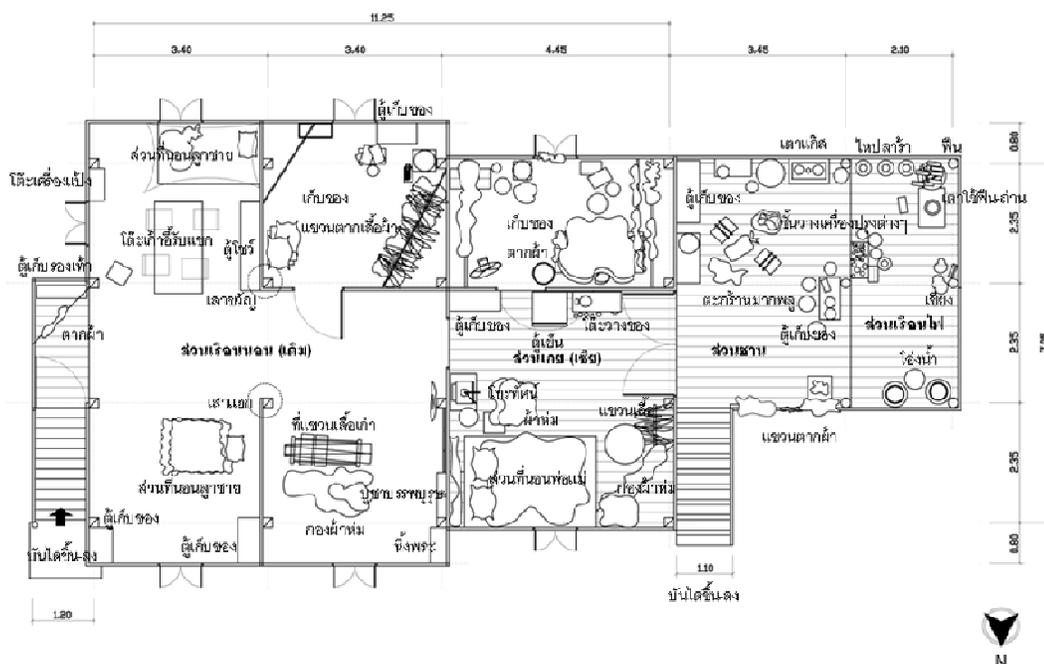
ภาพที่ 4.160

แปลนชั้นล่าง

หมายเหตุ: เขียนโดยผู้ทำวิจัย

ภาพที่ 4.161
แปลนชั้นบน

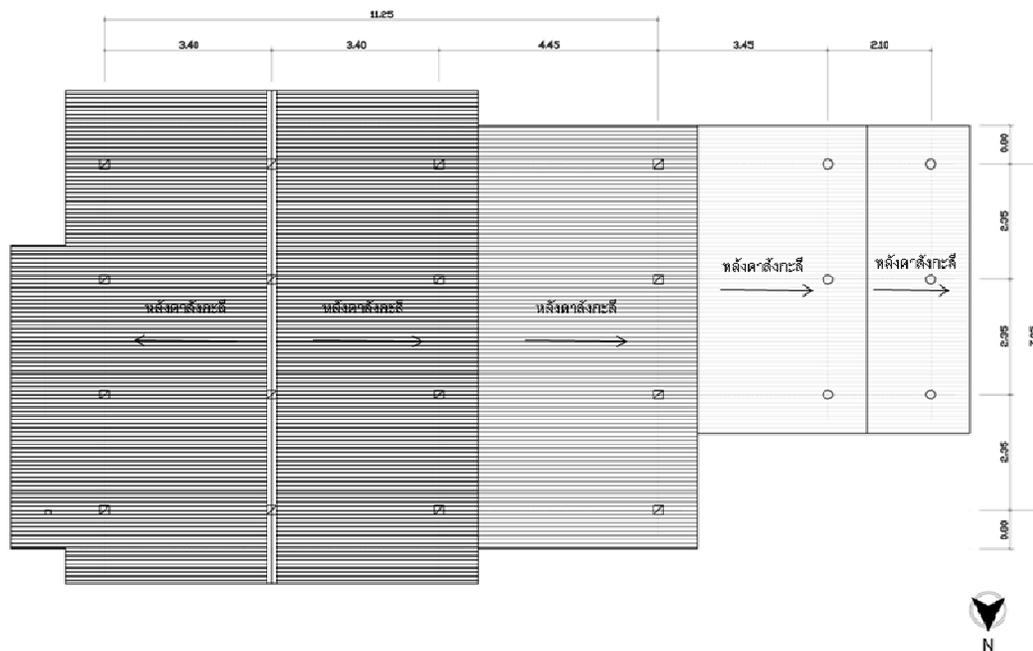
หมายเหตุ: เขียนโดยผู้ทำวิจัย

พื้นที่ใช้สอยของเรือนแบ่งเป็น พื้นที่ชั้นล่าง กับพื้นที่ชั้นบน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

4.10.2.1 พื้นที่ชั้นล่าง มีลักษณะโล่ง ซึ่งประกอบด้วย พื้นที่นั่งเล่น ผูกชิงช้า เก้าอี้ของ เก้าอี้พิน เก้าอี้ไม้ ล้อลาก จอดจักรยาน ตากแขวนเสื้อผ้า

4.10.2.2 พื้นที่ชั้นบน ซึ่งประกอบไปด้วย ส่วนตัวเรือนหลักมี ส่วนชาน อยู่ทิศตะวันตก ส่วนเกย (เขี้ยว) ส่วนเรือนนอน อยู่ทางทิศตะวันออก ส่วนต่อเติมพื้นที่ออกมา มี ส่วนเรือนไฟ ไว้สำหรับเป็นที่ประกอบอาหาร อยู่ทางด้านทิศตะวันตก

ภาพที่ 4.162
แปลนหลังคา

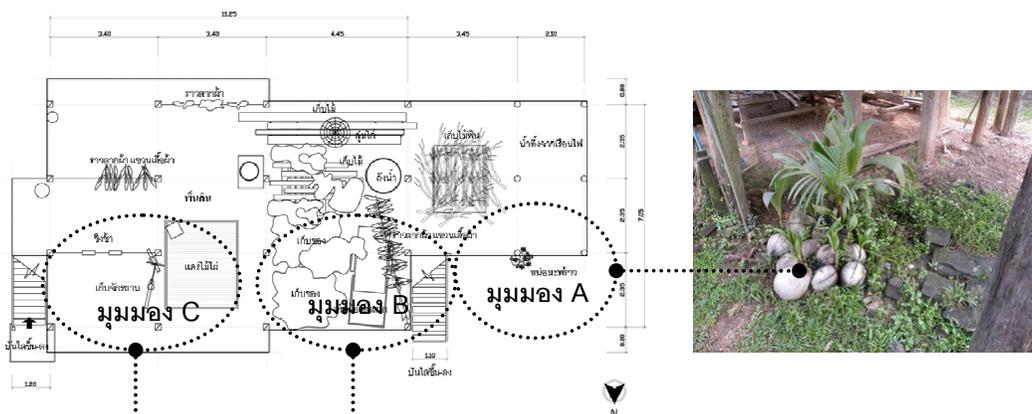
หมายเหตุ: เขียนโดยผู้ทำวิจัย

4.10.3 ลักษณะการจัดพื้นที่ใช้สอยภายในและการสัญจร

4.10.3.1 ลักษณะการจัดพื้นที่ใช้สอยภายใน

ชั้นล่าง ใช้กันเป็นพื้นที่เก็บไม้ เก็บพืน เก็บล้อลาก นั่งนอน กินข้าวตอนกลางวัน ผูกชิงช้าให้หลานเล่น จอดจักรยาน ตากเสื้อผ้า เฟอรินเจอร์และอุปกรณ์ประกอบด้วย จักรยาน ล้อลากเข็น พืน สุ่มไก่อ่ กระสอบใส่ของ รวตาทากเสื้อผ้า แคร่ไม้ ชิงช้า

ภาพที่ 4.163
ลักษณะการใช้พื้นที่ชั้นล่าง

พื้นที่ชั้นล่างชานเรือนไฟมีการนำมะพร้าวมาวาง
ด้านล่างเมื่อได้รับความชื้นและน้ำต้นมะพร้าว
เกิดหย่อจะได้นำไปปลูก

พื้นที่ชั้นล่างใช้เป็นพื้นที่เก็บของ เก็บไม้ เก็บล้อ
เข็นลาก เก็บพิน และยังเป็นที่แขวนเสื้อผ้า

พื้นที่ชั้นล่างใช้เป็นที่พักเปิดให้หลานนั่ง มีแคร่ไวนั่ง
นอนเล่น รับประทานอาหารกลางวัน ใช้เป็นที่แขวน
เสื้อผ้า จอดรถจักรยาน

หมายเหตุ: จากการถ่ายภาพโดยผู้ทำวิจัย (สำรวจเมื่อวันที่ 27 สิงหาคม 2552)

